

Agriskills

Innowacyjny transfer umiejętności dla rozwoju przedsiębiorców rolnych
Nr projektu: 2018-1-DE02-KA204-005173

Raport krajowy - Polska

ARID, Kraków, Polska

maj 2019 r.

1. https://stat.gov.pl/.../uzytkowanie_gruntow_i_powierzchnia_zasiewow_w_2017.pdf 31.05.2019 r. uzyskany 13.05.2019 r.
2. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rolnictwa-2018,6,12.html> uzyskany 13.05.2019 r.
3. <https://psz.praca.gov.pl/documents/10828/6841176/Sytuacja%20m%C5%82odych%20na%20rynku%20pracy%20w%202017.pdf/909b99ec-5ff6-4d58-9954-cac6b13c25c6?t=1523260910337> uzyskany 13.05.2019
4. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/uzytkowanie-gruntow-i-powierzchnia-zasiewow-w-2018-roku,8,14.html> uzyskany 13.05.2019 r.

WSPARCIE KOMISJI EUROPEJSKIEJ DLA OPRACOWANIA NINIEJSZEJ PUBLIKACJI NIE STANOWI POPARCIA DLA JEJ TREŚCI, KTÓRE ODZWIERCIEDLAJĄ JEDYNIĘ POGLĄDY AUTORÓW, A KOMISJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA JAKIEKOLWIEK WYKORZYSTANIE ZAWARTYCH W NIEJ INFORMACJI.

1. Podstawowe informacje na temat zatrudnienia, ludności i znaczenia rolnictwa w Polsce

Polska jest stosunkowo dużym krajem w UE z liczbą ludności około 38 mln. Problem bezrobocia pojawił się po zmianie systemu politycznego w 1989 roku. Wzrastało ono nieprzerwanie do 2013 roku. Po tym roku bezrobocie zaczęło spadać i ta tendencja utrzymuje się nadal. Taka sama sytuacja jest obserwowana w zakresie bezrobocia ludzi młodych. Nawet jeśli sytuacja zanikającego bezrobocia wśród młodzieży jest pozytywna, to i tak znacznie większy odsetek młodych ludzi bez pracy jest na wsi i obszarach wiejskich.

1.1. Powierzchnia gruntów, gęstość zaludnienia i procent ludności w grupie docelowej w Polsce.

Powierzchnia gruntów ornych w Polsce obejmuje 14,6 mln ha. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w Polsce wynosi 9,59 ha.¹ Istnieją jednak obszary z bardzo małymi gospodarstwami (gospodarstwa rodzinne) i są one zlokalizowane głównie na południu Polski, podczas gdy duże gospodarstwa są zlokalizowane w centralnej i zachodniej części kraju. Ogólna liczba pracujących w rolnictwie wynosi około 2,327 mln osób². Osoby młode zarejestrowane jako bezrobotne na wsi w 2017 roku - 79419 osób w porównaniu do ogólnej liczby bezrobotnych z terenów wiejskich -493055 osób.³

1.2 Bezrobocie w Polsce ogółem i w grupie docelowej

Tabela 1. EU Labour Force Survey 2016 - bezrobocie w procentach dla ludności ogółem oraz dla osób w wieku 15-24 lata w Unii Europejskiej (UE), Polsce i poszczególnych regionach³

	Stopy bezrobocia w 2017 r. (%)	
	Ogółem	15-24 lata
UE	8.6	18.7
Polska ogółem	6,9	12,4
<i>Podkarpackie</i>	<i>10</i>	<i>14</i>
<i>Pomorskie</i>	<i>5,7</i>	<i>13,9</i>
<i>Warmińsko-mazurskie</i>	<i>12,2</i>	<i>12,7</i>
<i>Podlaskie</i>	<i>8,8</i>	<i>13,5</i>
<i>Małopolskie</i>	<i>5,6</i>	<i>13,9</i>
<i>Mazowieckie</i>	<i>5,8</i>	<i>11,7</i>
<i>Lubelskie</i>	<i>9,1</i>	<i>14,6</i>
<i>Lubuskie</i>	<i>7</i>	<i>11,6</i>
<i>Kujawsko-pomorskie</i>	<i>10,3</i>	<i>12,4</i>
<i>Opolskie</i>	<i>7,5</i>	<i>12</i>
<i>Dolnośląskie</i>	<i>6</i>	<i>9,9</i>
<i>Wielkopolskie</i>	<i>3,9</i>	<i>14,1</i>

- https://stat.gov.pl/.../uzytkowanie_gruntow_i_powierzchnia_zasiewow_w_2017.pdf 31.05.2019 r. uzyskany 13.05.2019 r.
- <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rolnictwa-2018,6,12.html> uzyskany 13.05.2019 r.
- <https://psz.praca.gov.pl/documents/10828/6841176/Sytuacja%20m%C5%82odych%20na%20rynku%20pracy%20w%202017.pdf/909b99ec-5ff6-4d58-9954-cac6b13c25c6?t=1523260910337> uzyskany 13.05.2019 r.
- <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/uzytkowanie-gruntow-i-powierzchnia-zasiewow-w-2018-roku,8,14.html> uzyskany 13.05.2019 r.

Zachodniopomorskie	9,1	11,2
Śląskie	5,3	10,4
Świętokrzyskie	9,3	14,1
Łódzkie	7	10

u = Dane nie zostały opublikowane z powodu małej liczebności próby.

1.3. Rolnictwo w Polsce

W 2017 r. gospodarstwa rolne zajmowały w Polsce 14,8 mln ha gruntów. W gospodarstwach prywatnych dominujących w polskim rolnictwie było ok. 13,4 mln ha gruntów, natomiast gospodarstwa rolne spółdzielni i korporacji miały ok. 1,3 mln ha ogólnej powierzchni gruntów. W 2018 r. liczba gospodarstw rolnych posiadających grunty orne wyniosła ok. 1 425 tys. tj. o 1,4% więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha gruntów ornych było ok. 1 401 tys. w tym ok. 1 180 tys. posiadało powierzchnię zasiewów. Średnia powierzchnia użytków rolnych gospodarstwa rolnego wynosiła 10,29 ha, przy czym w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha było to 10,46 ha, natomiast w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha - 0,70 ha. Najwięcej gospodarstw znajdowało się w grupie obszarowej 1-5 ha gruntów ornych, tj. ok. 1 049 tys. (ponad 74,0% gospodarstw rolnych posiadających grunty orne) i zajmowały one 28,0% powierzchni gospodarstw rolnych. Gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 10 ha użytków rolnych było ok. 352 tys. i zajmowały one 72,0% powierzchni gospodarstw. Gospodarstw o powierzchni od 1 do 3 ha użytków rolnych jest ok. 476 tys. i wykorzystywały one tylko ok. 6,0% powierzchni gospodarstw. Gospodarstwa rolne o powierzchni gruntów ornych 500 ha i więcej zajmowały 6,9% ogólnej powierzchni gospodarstw i było ich 759. Gospodarstwa indywidualne w grupie gospodarstw użytkujących od 5 do 50 ha gruntów ornych stanowiły 44,5% gospodarstw indywidualnych, było ich 632 tys. i zajmowały 60,8% powierzchni użytków rolnych, natomiast 3,2% powierzchni gospodarstw - liczba operacji rolnych 1,4 mln.

Średnia powierzchnia gruntów ornych w poszczególnych grupach obszarowych użytków rolnych w przeliczeniu na 1 gospodarstwo rolne utrzymała się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego. W gospodarstwach dużych o powierzchni od 300 do 500 ha gruntów ornych średnia powierzchnia zwiększyła się o 5,85 ha. W grupie gospodarstw o powierzchni od 500 do 1000 ha gruntów ornych średnia powierzchnia zmniejszyła się o 11,37 ha, a w grupie o powierzchni 1000 ha i więcej odnotowano spadek o 63,63 ha.⁴

1. https://stat.gov.pl/.../uzytkowanie_gruntow_i_powierzchnia_zasiewow_w_2017.pdf 31.05.2019 r. uzyskany 13.05.2019 r.
2. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rolnictwa-2018,6,12.html> uzyskany 13.05.2019 r.
3. <https://psz.praca.gov.pl/documents/10828/6841176/Sytuacja%20m%C5%82odych%20na%20rynku%20pracy%20w%202017.pdf/909b99ec-5ff6-4d58-9954-cac6b13c25c6?t=1523260910337> uzyskany 13.05.2019
4. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/uzytkowanie-gruntow-i-powierzchnia-zasiewow-w-2018-roku,8,14.html> uzyskany 13.05.2019 r.

Powierzchnia użytków rolnych w Polsce.

Globalna produkcja, zużycie pośrednie i wartość dodana brutto produkcji rolnej (ceny bieżące) w 2018 roku dane były następujące:

Razem: 115611 mln zł z tego 104350,6 mln zł uzyskano w gospodarstwach indywidualnych. Jest to produkcja globalna. Zużycie pośrednie wyniosło ogółem 65605,8 mln zł (gospodarstwa indywidualne 60380,7 mln zł).

Wartość dodana brutto - 50005,9 (gospodarstwa indywidualne 43969,9 mln zł).

Źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rolnictwa-2018,6,12.html> dostęp 13.05.2019 r.

Tabela 1. Powierzchnia, liczba i wartość produkcji rolnej w Polsce i w poszczególnych

Obszar geograficzny	Liczba operacji	Grunty rolne ogółem (ha)	Całkowita wartość produkcji (euro)	Średnia produkcja na operację (euro)
Polska	1410700	14405650	25005635420	17725,69
Łódzkie	123 750	947 760	1 793 825 830	14495,56
Mazowieckie	209 820	1 880 740	4 054 362 850	19323,05
Małopolskie	141 090	550 370	897 703 300	6362,629
Śląskie	52 140	351 740	624 438 250	11976,18
Lubelskie	181 730	1 420 710	2 046 760 040	11262,64
Podkarpackie	133 000	575 570	712 941 200	5360,46
Świętokrzyskie	87 020	487 580	805 994 510	9262,175
Podlaskie	81 560	1 088 640	1 745 995 480	21407,5
Wielkopolskie	121 330	1 679 770	4 199 475 590	34612,01
Zachodniopomorskie	29 380	841 760	1 022 703 350	34809,51
Lubuskie	20 530	401 740	591 033 490	28788,77
Dolnośląskie	55 770	892 350	1 191 954 220	21372,68
Opolskie	27 020	511 830	790 862 490	29269,52
Kujawsko-Pomorskie	64 060	1 024 370	1 943 335 370	30336,17
Warmińsko-Mazurskie	43 490	1 027 460	1 512 782 850	34784,61
Pomorskie	39 010	723 260	1 071 466 610	27466,46

1. https://stat.gov.pl/.../uzytkowanie_gruntow_i_powierzchnia_zasiewow_w_2017.pdf 31.05.2019 r. uzyskany 13.05.2019 r.
2. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rolnictwa-2018,6,12.html> uzyskany 13.05.2019 r.
3. <https://psz.praca.gov.pl/documents/10828/6841176/Sytuacja%20m%C5%82odych%20na%20rynku%20pracy%20w%202017.pdf/909b99ec-5ff6-4d58-9954-cac6b13c25c6?t=1523260910337> uzyskany 13.05.2019
4. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/uzytkowanie-gruntow-i-powierzchnia-zasiewow-w-2018-roku,8,14.html> uzyskany 13.05.2019 r.

1.4 Zatrudnienie i przedsiębiorczość w rolnictwie w Polsce

- liczba - łączna liczba osób prowadzących działalność rolniczą w Polsce w 2016 roku - 1410700 osób
- osób prowadzących działalność rolniczą w grupie wiekowej do 34 lat - 133890
- grupę wiekową większości właścicieli i dyrektorów działalności rolniczej (ponad 75%) stanowiły osoby w wieku 45 lat i więcej (Tabela 3) - 399150 osób
- względna liczba stanowisk właścicielskich/dyrektorskich zajmowanych przez mężczyzn/kobiety 995370/415270(Tabela 3).

Tabela 2. Liczba przedsiębiorców rolnych/dyrektorów działalności rolniczej w Polsce według grup wiekowych i płci

Grupa wiekowa	Liczba ogółem	Procent ogółu	Liczba mężczyzn*	Liczba kobiet*
15-24	10570	0,74	8990	1580
25-34	133890	9,49	96640	37240
35-44	142100	10,07	n/d	n/d
45-54	399150	28,29	286030	113120
55-64	377280	26,74	274620	102660
65+	164910	11,69	95970	68940
Ogółem			995370	415270

Źródło: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

1. https://stat.gov.pl/.../uzytkowanie_gruntow_i_powierzchnia_zasiewow_w_2017.pdf 31.05.2019 r. uzyskany 13.05.2019 r.
2. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rolnictwa-2018,6,12.html> uzyskany 13.05.2019 r.
3. <https://psz.praca.gov.pl/documents/10828/6841176/Sytuacja%20m%C5%82odych%20na%20rynku%20pracy%20w%202017.pdf/909b99ec-5ff6-4d58-9954-cac6b13c25c6?t=1523260910337> uzyskany 13.05.2019
4. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/uzytkowanie-gruntow-i-powierzchnia-zasiewow-w-2018-roku,8,14.html> uzyskany 13.05.2019 r.

Tabela 4 Liczba pracujących w rolnictwie 2016 dla Polski według specjalizacji działalności rolniczej i rodzaju pracy.

Specjalizacja*	Liczba operacji	Grunty ogółem (ha)	Praca ogółem	Praca sezonowa	Stała siła robocza	Praca w rodzinie
Uprawy polowe	403660	3238830	347400	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Ogrodnictwo (w pomieszczeniach)	9400	42720	21680	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Uprawy trwałe	1690	11080	2270	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Specjalistyczne zwierzęta żywione w systemie wypasowym	20430	159410	22470	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Wyspecjalizowane zwierzęta ziarnożerne	6610	22170	6340	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Uprawy mieszane	45480	307980	58480	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Mieszane gospodarstwa hodowlane	37110	339990	62230	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Uprawy mieszane i zwierzęta gospodarskie	133200	1113560	176640	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Ogółem	657580	1996910	697510	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Źródło: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

1. https://stat.gov.pl/.../uzytkowanie_gruntow_i_powierzchnia_zasiewow_w_2017.pdf 31.05.2019 r. uzyskany 13.05.2019 r.
2. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rolnictwa-2018,6,12.html> uzyskany 13.05.2019 r.
3. <https://psz.praca.gov.pl/documents/10828/6841176/Sytuacja%20m%C5%82odych%20na%20rynku%20pracy%20w%202017.pdf/909b99ec-5ff6-4d58-9954-cac6b13c25c6?t=1523260910337> uzyskany 13.05.2019 r.
4. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/uzytkowanie-gruntow-i-powierzchnia-zasiewow-w-2018-roku,8,14.html> uzyskany 13.05.2019 r.